

Tariam „Ne” fosfatams skalbimo milteliuose

*Vilma Norvaišienė,
Klaipėdos Simono Dacho pagrindinės mokyklos mokytoja*

Tikrai ne vis vien kuo kvėpuojame, ar ką geriamo. Mūsų suvokimas apie supančią aplinką tikrai nėra pakankamas, nes dar daug ko nežinome. Išsamų ir aiškų vaizdą gauname tada, kai atyčiau apsižvalgome aplinkui, kartais atveriamė laboratorijų duris ar išklausome specialistų tyrimų rezultatų. Tačiau ir toks pažinimas dar ne viskas. Daug svarbiau ieškoti sprendimų būdų, galimybių kaip tausoti mus supančią aplinką.

Klaipėdoje net dešimt įvairių miesto mokyklų komandų siejo vienas tikslas - ieškoti sprendimų ir teikti pasiūlymus, kaip pažaboti eutrofikacijos procesą Baltijos jūroje.

Projektą P – STOP (t.y. ne fosforui) vykdė komandos iš Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, Rusijos ir Švedijos. Klaipėdoje šiame projekte dalyvavo 55 mokytojai ir daugiau nei 500 moksleivių. Darbo eigoje atsirado nauja galimybė pagilinti tarpdalykinius ryšius, todėl į procesą buvo įtraukti geografijos, biologijos, fizikos, chemijos, anglų ir lietuvių kalbos bei informacinių technologijų mokytojai, nes šio projekto vykdymui reikėjo kvalifikuoto tarpdalykinio ryšio įgyvendinimo.

Projekto koordinatorkės Klaipėdos geografijos mokytojos ekspertės Stasės Alenskienės dėka mokytojų kvalifikuotam paruošimui vykdyti buvo organizuoti seminarai, kurių metu paskaitas skaitė KU dėstytojai ir į lietuvių kalbą išversta Gunnel Bergstrom, Gitte Jutvik, Krzysztof Kochan knyga „Teaching and learning for sustainable development-about laundry, lavatory and underwater ecosystems“. Iki tol daugelis mūsų nežinojome, kad būtent skalbimo milteliai, kuriuose viena iš sudedamųjų cheminių medžiagų yra fosfatai, sukelia eutrafikacijos procesą vandens telkiniuose.

Mokyklose visus metus vykdyta aktyvi veikla: nuo bendruomenės švietimo ir jos narių apklausų iki sudėtingų vandens tyrimų mokyklų ir miesto laboratorijose. Klaipėdos miesto Jūrų tyrimų institutas ir AB „Klaipėdos vanduo” nuotėkų valymo laboratorijoje suteikė moksleiviams galimybę tiksliai nustatyti fosfatų kiekį Danės upėje, Kuršių mariose ir Baltijos jūroje. Kai kurie moksleiviai, net vasaros metu reguliariai tyrė vandens skaidrumą ir vandens cheminę sudėtį, nes būtent rugpjūčio mėnesį Baltijos jūros pakrantėse galima buvo stebėti ryškų eutrofikacijos procesą.

Projekto veiklos rezultatams įvertinti Klaipėdos mieste surengta konferencija „Mokymas ir mokymasis praktikoje“, kurioje varžėsi ir gera patirtim dalijosi Klaipėdos miesto mokyklų komandos. Geriausiai pripažinti „Žaliakalnio“ gimnazijos moksleiviai. Nuo gimnazistų neatsiliko ir pagrindinių mokyklų moksleiviai, tai „Simono Dacho“ ir „Verdenės“ mokinukai.

Nugalėtojų komandai atiteko garbė dalyvauti tarptautinėje konferencijoje Jurmaloje, Latvijoje. Jos metu pristatyta Lietuvos mokytojų veikla projekte, o gimnazistai parengė pranešimą apie visą projektinę veiklą Klaipėdos miesto mokyklose. Trijų dienų konferencijoje daug diskutuota, mokytasi, dalintasi patirtimi, sukurtas laikraštis ir, aišku, šiltai bendrauta su kitų Baltijos jūros šalių komandų nariais. Svarbiausias tikslas - ieškojimas sprendimų, kaip sumažinti fosfatų patekimą į aplinką, analizuota, kaip tai vykdoma kitose valstybėse, ieškota alternatyvių ekologiškų skalbimo priemonių iš augalų.

Projektas yra baigtinis darbas - turi savo pradžią ir pabaigą. Jo vykdymui skirti metai buvo svarbūs ne tik mokyklai, bet ir miesto bendruomenei.



